

Rewarding Learning

Uimhir Lárionaid

71

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
2012–2013**Eolaíocht: Teastas Dúbailte: Ceimic**

Aonad C1

Bonnsraith

[GSD21]

DÉ MÁIRT 13 SAMHAIN 2012, MAIDIN

AM

1 uair an chloig.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo.

Freagair **gach ceann** de na **naoi** gceist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 70 an marc iomlán don pháipéar seo.

Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa i gCeist **5**.

Tá Bileog Sonraí, ina bhfuil Tábla Peiriadach na ndúl, ar fáil duit.

Don Scrúdaitheoir amháin

Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	

**Marc
Iomlán**

[1]

Tá aon leictreon á roinnt idir 2 adamh

Tá aomadh idir dhá adamh ann

Tá péire leictreon roinnte ann □

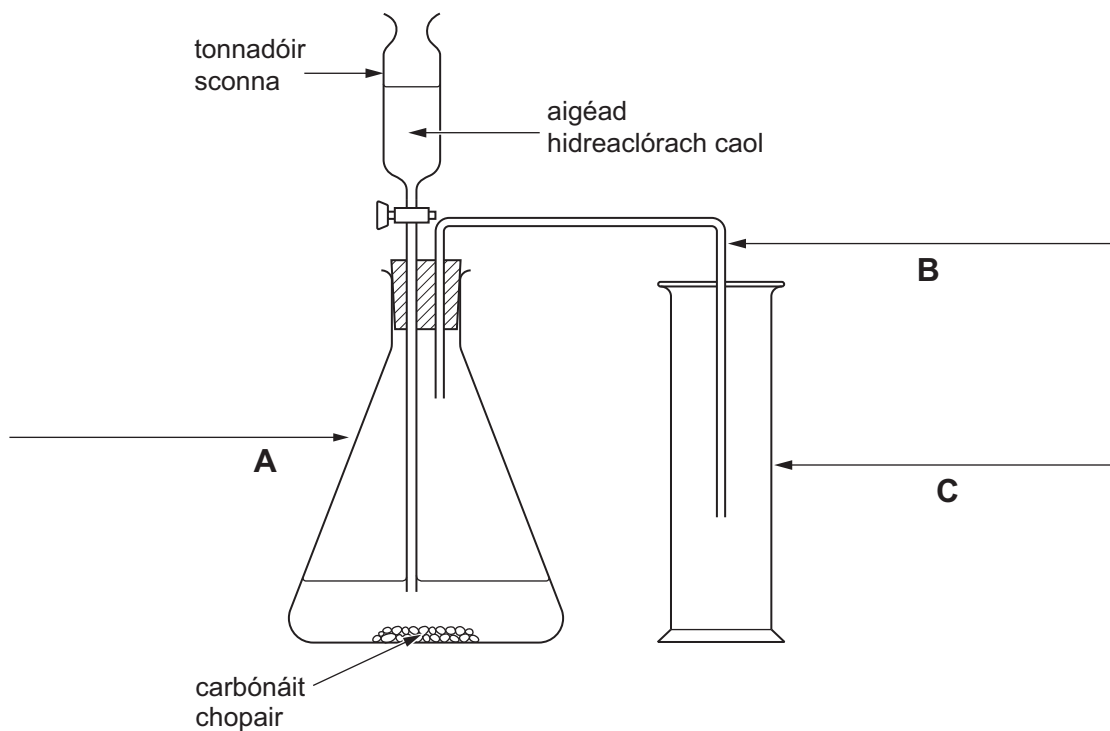
Tá traschur de phéire leictreon ann □ [1]

Luaigh cad é mar a thástálfá tuaslagán de dhé-ocsaíd charbóin le láidreacht an aigéid ann a aimsiú.

[2]

4

Is féidir an fearas a léirítear thíos a úsáid le dé-ocsaíd charbóin a tháirgeadh.

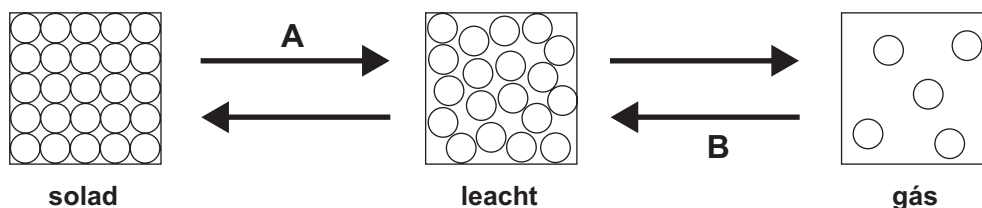

fleascán cónúil	easca	gáschrúsca
tonnadóir scagtha	seolfheadán	promhadán

- (d) Roghnaigh téarmaí ón bhosca thuas leis na lipéid **A**, **B** agus **C** ar an léaráid a chomhlánú. [3]
- (e) Luaigh cad é mar a dhéanfa tástáil le haghaidh dé-ocsaíd charbóin. [3]
- (f) Téann dé-ocsaíd charbóin faoi athrú staide a dtugtar néalúchán air. Luaigh cén fáth a dtugtar '**oighear tirim**' ar dhé-ocsaíd charbóin sholadach. [1]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

- 4** Is solad liath í sinc ag teocht an tseomra. Tá leáphointe 420°C agus fiuchphointe 907°C aici. Léiríonn na léaráidí anseo thíos cóiriúchán na gcáithníní i sinc nuair is solad, leacht agus gás í.

- (a)** Ainmnigh na hathruithe staide atá lipéadaithe A agus B.

B _____ [2]

- (b)** Cad é mar a tháirgfeá sinc leachtach as sinc sholadach?

[2]

- (c)** Comhlánaigh an abairt anseo thíos leis an téarma fiuchphointe a mhíniú.

Ciorclaigh na focail chearta.

Is é is fiuchphointe ann, an

teocht
t-am
toirt

ar a n-athraíonn

**solad
leacht
gás**

ina

sholad
leacht
ghás

[3]

- (i)** Cad é an t-ainm atá ar an dlí a luaigh Newlands?

[1]

-
-
- [1]

(b) Luaigh **dhá** fháth a raibh Tábla Peiriadach Mendeleev náb fhearr ná an ceann a rinne Newlands.

1. _____
 2. _____
- [2]

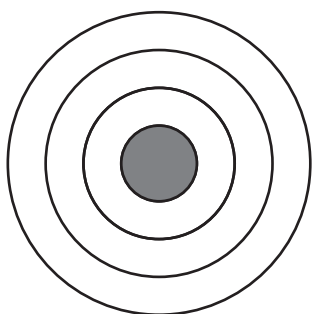
Tá níos mó dúil i dTábla Peiriadach na linne seo ná mar a bhí sa Tábla Peiriadach a d'fhorbair Mendeleev.

- (c)** Luaigh **dhá** dhifríocht idir Tábla Peiriadach na linne seo agus Tábla Peiriadach Mendeleeev.

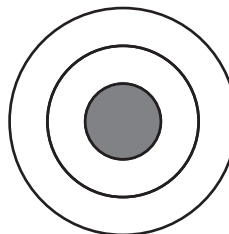
1. _____
 2. _____
- [2]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

- (a) Comhlánaigh na léaráidí anseo thíos leis na leictreoin **uilig** atá in adamh sóidiam agus in adamh ocsaigine a thaispeáint.

adamh sóidiam

adamh ocsaigine

[2]

- (b)** Mínigh cad é mar a tháirgtear ian ocsaíde ó adamh ocsaigine.

[2]

[2]

- (c)** Cén lucht atá ar ian sóidiam?

 [1]

[1]

- (d)** Cá mhéad adamh sóidiam a bhíonn ag imoibriú le hadamh ocsaigine amháin?

[1]

- (e)** Bain úsáid as do fhreagra ar chuid **(d)** leis an fhoirmle don chomhdhúil ocsaíd sóidiam a scríobh.

[1]

- (f)** Cén dóigh a gcoinnítear na hiain le chéile sa chomhdhúil?

 [1]

[1]

(g) Is solad ianach tipiciúil í ocsaíd sóidiam.

Luaigh **dhá** airí fhisiceacha a mbeifeá ag dúil leo a bheith ag ocsaíd sóidiam.

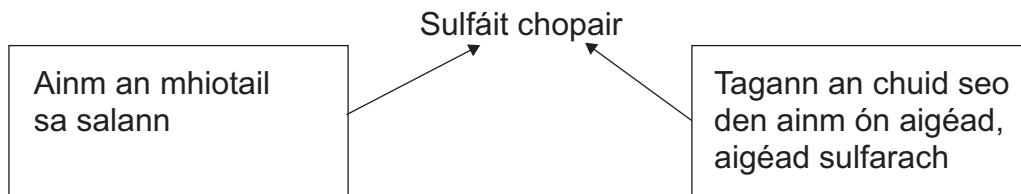
1. _____

2. _____ [2]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

8 Léigh an fhaisnéis thíos go cúramach.

Imoibríonn ocsaíd chopair, ar solad dubh í, le haigéad sulfarach agus le haigéad eatánóch agus déantar dhá shalann éagsúla. Is ainm ginearálta é salann a thugtar ar cheann de na dúile a dhéantar nuair a neodraítear aigéad. Is é sulfáit chopair a thugtar ar an salann a dhéantar as ocsaíd chopair agus aigéad sulfarach.

Ainm an Aigéid	Ainm an tsalainn a dhéantar nuair a imoibríonn an t-aigéad
aigéad hidreaclórach	clóiríd
aigéad nítreach	níotráit
aigéad sulfarach	sulfáit
aigéad fosfarach	fosfáit
aigéad eatánóch	eatánóáit

- (a) Ainmnigh an salann a dhéantar nuair a imoibríonn ocsaíd chopair le haigéad eatánóch.

_____ [1]

- (b) Cad é a thugtar ar an chineál imoibrithe idir aigéad agus bun nach dtáirgeann ach salann agus uisce?

_____ [1]

- (c) Scríobh cothromóid chothromaithe don imoibriú idir ocsaíd chopair agus aigéad sulfarach.

_____ [2]

- (d) Luaigh cad é atá le feiceáil nuair a imoibríonn ocsaíd chopair le haigéad sulfarach.

_____ [2]

Scrúdaitheoir Amháin	Marcanna	Athmharc

- (e) Ainmnigh an t-aigéad a imoibríonn le hocsaíd chopair le níotráit chopair a fhoirmiú.

_____ [1]

Imoibríonn ocsaíd chopair ar luas níos gasta le 1mol/dm^3 d'aigéad sulfarach ná le 1mol/dm^3 d'aigéad eatánóch.

- (f) Cad é a thugann sé seo le fios duit faoin láidreachta atá ag aigéad sulfarach agus ag aigéad eatánóch nuair a bhíonn an tiúchan céanna acu?

_____ [2]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

9 Seolann clóiríd litiam leictreachas nuair atá sé leáite ach ní dhéanann sulfar amhlaidh.

(a) Tarraing léaráid lipéadaithe den fhearas is féidir a úsáid i saotharlann scoile lena thástáil cé acu a sheolann nó nach seolann dúil leáite leictreachas.

[4]

(b) Cad chuige a dtig le clóiríd litiam leáite leictreachas a sheoladh?

[1]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.